

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อำเภอปายอยู่ในเขตติดต่อระหว่างเทือกเขาแดนลาวทางทิศเหนือ และเทือกเขาถนนธงชัยทางทิศตะวันออกและทิศใต้ ระบบนิเวศป่าซึ่งอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพแต่ก็น่าเสียดายว่าเมื่อในอดีตตั้งแต่สมัยค้าไม้สัก (ประมาณ พ.ศ.2420) ป่าในอำเภอปายได้ถูกทำลายอย่างต่อเนื่องแม้ว่าจะมีการปิดป่าเมื่อ พ.ศ.2532 สถานการณ์ป่าถูกทำลายลดน้อย จากประวัติศาสตร์อำเภอปายเป็นเมืองโบราณเช่นเดียวกับเมืองขมุได้ (อำเภอแม่สะเรียง) ขึ้นอยู่กับอาณาจักรล้านนา (พ.ศ. 1839 - 2101) มากกว่า 650 ปี ดำเนินพื้นเมืองและจารึกที่วัดหลายแห่งในเขตตำบลเวียงเหนือ กล่าวสรุปว่าระหว่าง พ.ศ. 1855 - 1860 ชาวไทใหญ่ (ไต) ได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานในเขตตำบลเวียงเหนือในปัจจุบันเชียงใหม่ต้องการขยายอำนาจเข้ามายึดครองดินแดน แถบนี้แต่ไม่สำเร็จ ในรัชสมัยพระเจ้าติโลกราช (พ.ศ. 1984 - 2030) จึงได้ยกกองทัพมายึดเมืองน้อย (ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย) ประสบผลสำเร็จ และได้ส่งทำบุญเรื่องไปครองเมืองน้อยที่ปัจจุบันยังมีแหล่งโบราณสถาน เช่น กำแพงดิน คูเมือง พระพุทธรูปอายุมากกว่า 600 ปี และโบราณสถานในวัดหลายแห่ง ปรากฏให้เห็นอยู่ ต่อมาเมืองปายได้ร้างไปพร้อมกับเมืองเชียงใหม่ ประมาณ พ.ศ. 2318-2338 เมืองปายได้ฟื้นฟูเป็นหมู่บ้านและพัฒนาเป็นอำเภอปาย โดยมีผู้คนหลายกลุ่มชาติพันธุ์อพยพเข้ามาอยู่ ได้แก่ คนไทยญวน (คนเมือง) ชาวไทใหญ่ ชาวปกากะญอ (กะเหรี่ยง) และชาวไทยภูเขาเผ่าต่างๆ กระทั่งทั้งนี้เนื่องจากเมืองปายตั้งอยู่ในบริเวณที่อุดมสมบูรณ์มีแม่น้ำไหลผ่านหลายสายเหมาะสำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประกอบกับเมื่อ พ.ศ.2427 ทางรถไฟได้เริ่มมีการปรับปรุงถนนหนทางและผังเมืองใหม่เป็นตรอกซอยมีความสวยงามมากขึ้น ชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียงเมื่อได้รับข่าวสารถึงเมืองใหม่จึงพากันเดินทางมาอยู่อาศัยและทำมาหากินในเมืองปายกันเป็นจำนวนมากขึ้นกว่าเดิม และเมืองปายเริ่มเจริญมากยิ่งขึ้นไปอีกเมื่อมีการสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1095 จากเชียงใหม่ถึงอำเภอปายเมื่อ พ.ศ.2528 ส่งผลให้รูปแบบการดำรงชีวิตของประชาชนในอำเภอปายเปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน ปัจจุบันเมืองปายเป็นเมืองชุมทางสำคัญเมืองหนึ่งบนเส้นทางระหว่างเชียงใหม่กับแม่ฮ่องสอน

วิถีชีวิตของประชาชนในอำเภอปายเริ่มเปลี่ยนแปลงนับตั้งแต่ความเจริญเติบโตทางด้านการคมนาคมที่ดีขึ้นจนนำไปสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เข้มข้น โดยจุดเริ่มต้นของการท่องเที่ยวในอำเภอปายเริ่มต้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2524 ในระยะนั้นอำเภอปายเป็นเพียงจุดแวะพักของนักเดินทางท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีจุดหมายปลายทางไปยังจังหวัดแม่ฮ่องสอนเท่านั้นยังไม่เป็นแหล่งท่องเที่ยวโด่งดังดังแต่อย่างใด มีเพียงกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มากับไกด์ทัวร์จากเชียงใหม่จัดให้มาเที่ยวในลักษณะทัวร์ป่าในอำเภอปาย แต่ด้วยสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติและความงามของสถานที่ต่างๆ ในอำเภอปาย แม้ว่าจะเป็นเมืองเล็กๆ ที่เงียบสงบมีบรรยากาศที่ดี ธรรมชาติสวยงาม รวมทั้งวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นเป็นไปอย่างเรียบง่าย มีวัฒนธรรมชนเผ่าที่หลากหลายจนเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นและที่สำคัญค่าครองชีพถูกทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเมื่อมาเที่ยวแล้วเกิดความประทับใจนำไปเล่าเรื่องราวให้สังคมภายนอกให้ฟังแบบปากต่อปากส่งผลให้เมืองปายเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวต่างชาติว่าอำเภอปายมีเสน่ห์ น่าท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง จึงเริ่มมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอปายมากขึ้นตามลำดับ

ในระยะต่อมา คือ พ.ศ.2530 หน่วยงานราชการโดยเฉพาะการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เข้ามาส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่งผลให้อำเภอปายเป็นที่รู้จักชาวไทยมากขึ้นเมื่อไปเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอนก็จะแวะที่อำเภอปายเพื่อรับประทานอาหารและเดินทางต่อไป ในขณะที่กลุ่มคนภายนอกเริ่มเข้าไปตั้งรกรากและประกอบธุรกิจเล็กๆ ในพื้นที่อำเภอปายมากขึ้นก็เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวแบกเป้ชาวต่างชาติที่ชอบการท่องเที่ยวแบบผจญภัยและชอบแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ กระทั่งหลังวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ.2540 มีบุคคลภายนอกเข้ามาตั้งหลักฐานประกอบอาชีพรองรับการท่องเที่ยวในอำเภอปายทั้งร้านจำหน่ายของแก่นักท่องเที่ยวและที่พักขนาดเล็กเพิ่มมากขึ้นอีกในขณะที่หน่วยงานราชการก็ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการท่องเที่ยวในอำเภอปายมากขึ้นทำให้มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวอำเภอปายกันอย่างกว้างขวางทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ นำไปสู่การเห็นช่องทางธุรกิจเกิดการลงทุนขนาดใหญ่จากนักลงทุนภายนอกเข้ามากว้านซื้อที่ดินในอำเภอปายโดยเฉพาะพื้นที่ริมแม่น้ำปายได้รับความนิยมมากถูกใช้ทำเป็นแหล่งที่พักขนาดใหญ่รองรับนักท่องเที่ยว แต่ก็ทำให้ร้านรวงขนาดเล็กเกิดขึ้นตามมาอีกมากมาย ทำให้ปัจจุบันอำเภอปายได้กลายสภาพจากเมืองชนบทเล็กๆ ที่เงียบสงบ มาเป็นเมืองท่องเที่ยว ที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวเพิ่มขึ้นทุกปี ที่พักและร้านค้าก็เพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ส่งผลให้วิถีชีวิตดั้งเดิมของคนท้องถิ่นเปลี่ยนไป คนท้องถิ่นเริ่มปรับตัวให้สอดคล้องกับความเป็นเมืองท่องเที่ยวในปัจจุบัน

ดังที่กล่าวถึงแล้วเกี่ยวกับการเติบโตและขยายตัวของธุรกิจซึ่งอาศัยนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวอำเภอปายเป็นจำนวนมากแต่เป็นสิ่งปลูกสร้างและธุรกิจที่เกิดขึ้นมาใหม่ให้บริการแก่

นักท่องเที่ยวที่หลั่งไหลมาเป็นจำนวนมากซึ่งไม่ใช่จุดดึงดูดแต่อย่างใด จุดที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวอำเภอปายเป็นจำนวนมากก็เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายประเภทที่สนองตอบต่อนักท่องเที่ยวหลากหลายกลุ่มทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทั่วไป จึงสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาเที่ยวได้เป็นอย่างดีตลอดทั้งปี แต่ช่วงที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ ช่วงเดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคมของทุกปี นักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นส่วนใหญ่ แต่สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะมาท่องเที่ยวที่นี้กันทั้งปี (สำนักวิจัยเศรษฐกิจและประเมินผล 2552) สำหรับนักท่องเที่ยวไทยมีแหล่งท่องเที่ยว คือ วัดน้ำฮู ซึ่งภายในวันมีพระพุทธรูปที่มีน้ำไหลออกมาจากเศียร หมู่บ้านสันติชล ที่นักท่องเที่ยวจะเห็นวิถีชีวิตของคนในหมู่บ้านจีน ประเพณีดั้งเดิม อาหารจีนยูนนาน และของที่ระลึก บ่อน้ำร้อนท่าปาย กองแรม สะพานประวัติศาสตร์ปายซึ่งเป็นสถานที่กองทัพญี่ปุ่นใช้ประโยชน์ในการคมนาคม วัดแม่เย็นมีจุดที่เหมาะสมแก่การชมวิวดูเพราะสามารถมองเห็นปายได้อย่างกว้างขวาง ถนนคนเดินปายที่มีทุกวันในช่วงฤดูท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวชอบมาเดินเที่ยวดูของที่ระลึกและการแสดงและอาหารบนถนนริ่งสิยานนท์ในตัวเมืองปาย แต่ด้านนอกฤดูท่องเที่ยวถนนคนเดินแห่งนี้จะเฉพาะวันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จะนิยมทำกิจกรรมนั่งช้าง ปั่นจักรยานรอบเมือง ล่องแพที่แม่น้ำปาย ท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าลีซูและกะเหรี่ยง และน้ำตกหนองแปง (ศูนย์เตือนภัยธุรกิจภาคเหนือ 2555) แต่ด้วยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอปายเติบโตอย่างรวดเร็วนี้ในด้านหนึ่งก็สร้างประโยชน์ให้แก่พื้นที่เช่นเดียวกันกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่สำคัญคือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งด้านบวกและด้านลบ แต่ในระยะหลังมักมีข้อสังเกตเกี่ยวกับผลกระทบทางลบที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวทำให้มันต์เสน่ห์เสื่อมถอย ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การบุกรุกพื้นที่ ปัญหามาตรฐานการบริการ ปัญหาการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินนักท่องเที่ยว และปัญหาสังคมอื่นๆ ได้แก่ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น (พรศิริ บินนาราวี, 2555)

การเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงในอำเภอปายผู้ที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบมากที่สุด คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลพื้นที่แห่งนั้นอยู่ เช่นเดียวกันกับอำเภอปายที่ปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลทั้งสิ้น 8 แห่งใน 7 ตำบล เป็นเทศบาลตำบล 1 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 7 แห่ง ซึ่งมีหน้าที่ต้องทำตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายเรื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอปาย ต้องจัดการสนับสนุน หรือส่งเสริมให้มีการลงทุนด้านปัจจัยพื้นฐานโดยเฉพาะด้านถนนและการคมนาคมที่สะดวก จัดบริการสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวทั่วไป แต่ในขณะเดียวกันการท่องเที่ยวก็เป็น

เงื่อนไขสำคัญที่ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายและการย้ายถิ่นของคนต่างถิ่นเข้ามาอยู่ในอำเภอ
 ปายมากขึ้นทั้งในลักษณะถาวรและเป็นการชั่วคราวตามฤดูกาลท่องเที่ยว แต่มักมิได้แจ้งย้ายถิ่นที่
 สำนักงานทะเบียนราษฎร สภาพเช่นนี้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคมในอำเภอปาย
 โดยเฉพาะเรื่องการอาชีพที่ในอดีตประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมแต่ปัจจุบันในตัว
 เมืองหรือแหล่งท่องเที่ยวสำคัญจะมีการประกอบอาชีพในธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นจำนวน
 มากยิ่งขึ้น ในขณะที่การบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญที่ต้องร่วมกันผลักดันให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการมากกว่า
 การให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่แต่เพียงลำพังหรือเรียกว่าการทำประชาคม
 (ปธาน สุวรรณมงคล, 2552) แต่สิ่งที่เหนือกว่านั้น สุนทรชัย ขอบยศ (2554) เห็นว่าการ
 เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการเมืองท้องถิ่นด้วยอิทธิพลของปัจจัยภายในและปัจจัย
 ภายนอก (สุจรรยา จันทศิริ, 2558) ซึ่งปัจจัยภายในมักได้แก่ ยุทธศาสตร์การพัฒนา การบริหาร
 จัดการการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน (เทิดชาย ช่วยบำรุง,
 2552) สภาพการแข่งขันทางการเมืองภายในพื้นที่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการชนะการเลือกตั้งของกลุ่ม
 การเมือง ลักษณะความสัมพันธ์กับนักการเมืองระดับชาติ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับ
 สมาชิกท้องถิ่น อัครณัฐ วงศ์ปรีดี, 2552) และมีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจนก่อให้เกิดการ
 เปลี่ยนแปลงทางสังคมตามกระบวนการเปลี่ยนแปลง สภาพการณ์เช่นนี้นับเป็นเรื่องเกี่ยวกับ
 ภูมิศาสตร์การเมืองเพราะจะเห็นได้ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอย่านนั้นมีความเกี่ยวข้องกับ
 ปฏิสัมพันธ์ของธรรมชาติ มนุษย์ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, 2546) จากหลักการ
 และเหตุผลที่กล่าวถึงข้างต้นทำให้มองเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอย่านนั้นเกี่ยวข้องกับ
 เชื่อมโยงกับภูมิรัฐศาสตร์เพราะผูกพันอยู่กับปฏิสัมพันธ์สามประการเช่นว่านั้น ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้
 จึงมีคำถามสำคัญ คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอย่านในช่วงที่ผ่านมาขึ้นกับปัจจัยอะไรบ้าง
 ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อภูมิรัฐศาสตร์การเมืองท้องถิ่นของอำเภอย่านมีอะไรบ้าง
 และมีแนวทางใดบ้างที่จะช่วยลดผลกระทบจากการพัฒนาการเมืองท้องถิ่นต่อภูมิรัฐศาสตร์
 การเมืองท้องถิ่นของอำเภอย่าน โดยกำหนดช่วงเวลาของการพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอย่าน 15 ปี
 คือ พ.ศ.2545 ถึง พ.ศ.2559

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

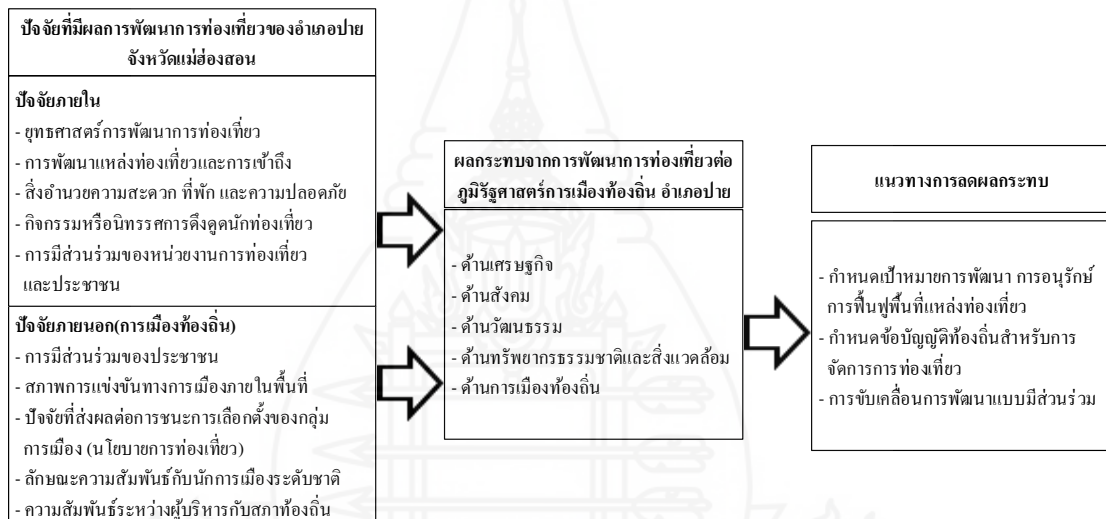
2.1 เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอย่าน จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในระยะ 15 ปี ที่
 ผ่านมา คือ พ.ศ.2545 ถึง พ.ศ.2559

2.2 เพื่อศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่นของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางลดผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่นของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่อง การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่นกรณีศึกษา อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 8 แห่ง กลุ่มที่สอง คือ สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 8 แห่ง กลุ่มที่สาม คือ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ในตำบลต่าง ๆ ของอำเภอปาย กลุ่มที่สี่ คือ ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในอำเภอปาย และกลุ่มที่ห้า หัวหน้าสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.2 ประเด็นที่ศึกษา

4.2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในระยะ 15 ปีที่ผ่านมา โดยศึกษาประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย
 - (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว
 - (2) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการเข้าถึง
 - (3) สิ่งอำนวยความสะดวก ที่พัก และความปลอดภัย
 - (4) กิจกรรมหรือนิทรรศการดึงดูดนักท่องเที่ยว
 - (5) การมีส่วนร่วมของหน่วยงานการท่องเที่ยวและประชาชน
- 2) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย
 - (1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน
 - (2) สภาพการแข่งขันทางการเมืองภายในพื้นที่
 - (3) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการเลือกตั้งของกลุ่มการเมือง
 - (4) ลักษณะความสัมพันธ์นักการเมืองท้องถิ่นกับนักการเมืองระดับชาติ
 - (5) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับสภาท้องถิ่น

4.2.2 ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่นของ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยศึกษาประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) ด้านเศรษฐกิจ
- 2) ด้านสังคม
- 3) ด้านวัฒนธรรม
- 4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) ด้านการเมืองท้องถิ่น

4.2.3 แนวทางการลดผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่นของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยศึกษาประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา การอนุรักษ์ การฟื้นฟูการท่องเที่ยว
- 2) การกำหนดข้อบัญญัติท้องถิ่นสำหรับการจัดการท่องเที่ยว
- 3) การขับเคลื่อนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการทำการวิจัย ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2559 – กรกฎาคม 2560

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่น หมายถึง การศึกษาปรากฏการณ์ของการเมืองท้องถิ่น อันเป็นผลมาจากสภาพทางภูมิประเทศของพื้นที่อำเภอปายซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคเหนือ

5.2 ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่น หมายถึง ผลกระทบด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผลกระทบด้านการเมืองท้องถิ่น

5.3 การเมืองท้องถิ่น หมายถึง สภาพการแข่งขันทางการเมืองภายในพื้นที่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองกับกลุ่มเศรษฐกิจในท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของราษฎรในชุมชน

5.4 แนวทางการลดผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่นร่วมกันกำหนดขึ้นเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ กิจกรรมนั้นประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา การอนุรักษ์ การฟื้นฟูการท่องเที่ยว การกำหนดข้อบัญญัติท้องถิ่นสำหรับการจัดการท่องเที่ยว และการขับเคลื่อนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยมีดังนี้

6.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางป้องกันหรือแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อภูมิรัฐศาสตร์ท้องถิ่นให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด

6.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน นำข้อเสนอซึ่งเป็นแนวทางสำหรับการลดผลกระทบทางการเมืองไปจัดการให้เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบซึ่งจะช่วยทำให้การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปายได้เหมาะสมและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งอำเภอ